

Forskrift om innførsel, utførsel, besittelse mv. av truede arter av vill fauna og flora (CITES-forskriften)

Dato	FOR-2018-06-15-889
Departement	Klima- og miljødepartementet
Ikrafttredelse	01.07.2018
Sist endret	FOR-2021-06-23-2135
Endrer	FOR-2002-11-15-1276
Gjelder for	Norge
Hjemmel	LOV-2009-06-19-100-§26 , LOV-2009-06-19-100-§2 , LOV-2001-06-15-79-§26 , LOV-1930-02-27-2-§2 , FOR-2019-10-08-1398
Kunngjort	18.06.2018 kl. 16.30
Korttittel	CITES-forskriften

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Formål og virkeområde (§§ 1 - 3)

Kapittel 2. Innførsel, utførsel, innenlands besittelse mv. (§§ 4 - 9)

Kapittel 3. Unntak fra kapittel 2 (§§ 10 - 17)

Kapittel 4. Søknad, tillatelse, eiersertifikat mv. (§§ 18 - 24)

Kapittel 5. Kontroll, merking mv. (§§ 25 - 28)

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser (§§ 29 - 32)

Vedlegg 1 – artsliste

Vedlegg 2 – Stater med handelssuspensjoner

Vedlegg 3 – Merking

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2018 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 26, jf. § 2 annet ledd annet punktum, lov 15. juni 2001 nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) § 26 annet ledd og lov 27. februar 1930 nr. 2 om Jan Mayen § 2 tredje ledd. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

Tilføyd hjemmel: Delegeringsvedtak 8. oktober 2019 nr. 1398.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. XIX Europaparlaments- og rådsdirektiv 98/34/EF med senere endringer.

Endret ved forskrifter 4 des 2019 nr. 1631, 29 juni 2020 nr. 1430 (i kraft 1 juli 2020), 1 des 2020 nr. 2555, 23 juni 2021 nr. 2135.

Kapittel 1. Formål og virkeområde

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bevare arter som er omfattet av CITES-konvensjonen og andre naturlig viltlevende arter som er eller kan bli truet av utryddelse som følge av handel.

§ 2. Saklig virkeområde

Forskriften gjelder innførsel, utførsel og gjenutførsel av levende og døde eksemplarer av dyre- og plantearter oppført i forskriften vedlegg 1. Gjenutførsel er utførsel av eksemplar som tidligere har blitt ført inn i forskriftens virkeområde.

Forskriften gjelder også innenlands besittelse og kommersiell fremvisning av eksemplarer angitt i forskriften vedlegg 3 nr. 1.

Forskriften gjelder også ilandføring fra det åpne hav av eksemplarer av arter oppført i forskriften vedlegg 1, liste A og B.

Første og annet ledd gjelder også deler av eksemplarer samt produkter som er fremstilt av eller deklarerert som fremstilt av slike arter. Som døde eksemplarer anses også jakttrofæer.

Første og annet ledd gjelder også hybrider. Med hybrid menes avkom ved krysning av art oppført i vedlegg 1 med art som ikke er oppført i vedlegg 1, til og med fjerde generasjon. Ved krysning av to arter som er oppført på ulike lister i vedlegg 1, skal avkom reguleres i henhold til listen med høyest beskyttelsesnivå.

§ 3. Geografisk virkeområde

Forskriften gjelder på norsk landterritorium, herunder Svalbard, og Jan Mayen.

Forskriften gjelder ved innførsel, utførsel og gjenutførsel mellom områder angitt i første ledd og fremmed stat, samt mellom Norges fastland og Svalbard.

Kapittel 2. Innførsel, utførsel, innenlands besittelse mv.

§ 4. Innførsel

Innførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A og B er bare tillatt ved fremleggelse av CITES-utførselstillatelse utstedt av ansvarlig CITES-myndighet i utførselsstaten og CITES-innførselstillatelse utstedt av Miljødirektoratet. Tillatelsene må gjelde de aktuelle eksemplarene.

Tillatelse til innførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A kan gis når søker godtgjør at:

- a) ett eller flere av unntakene i § 11 til § 14 er oppfylt
- b) innførselen ikke er til skade for artens bevaringsstatus
- c) eksemplaret er lovlig ervervet og
- d) eksemplaret ikke skal utnyttes kommersielt.

For eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B kan tillatelse gis når søker godtgjør at innførselen ikke er til skade for artens bevaringsstatus og eksemplaret er lovlig ervervet.

Innførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste C er bare tillatt ved fremleggelse av CITES-utførselstillatelse utstedt av ansvarlig CITES-myndighet i utførselsstaten. Ved innførsel fra stat som ikke har listet arten, kan opprinnelsessertifikat erstatte utførselstillatelse.

Ved innførsel av levende eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, kreves i tillegg at transport og oppbevaring skjer i samsvar med nasjonalt regelverk og transportkrav fastsatt i partsvedtak under CITES, på en måte som ikke skader eller påfører individet unødig lidelse samt at mottaker av eksemplaret er egnet og utstyrt for å ta vare på det.

Det kan ikke gis tillatelse til innførsel av eksemplarer oppført i vedlegg 2.

Personlig reisegods omfattet av § 10 og ikke-kommersielle lån mv. etter § 15 kan innføres uten CITES-tillatelse. Eksemplarer i transitt etter § 16 anses ikke som innførsel og krever ikke CITES-tillatelse.

Ved innførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B som tidligere er innført i EU- eller EØS-stat og der eksemplaret følges av CITES-utførselstillatelse utstedt av ansvarlig CITES-myndighet i slik stat, kreves ikke innførselstillatelse utstedt av Miljødirektoratet.

§ 5. Utførsel og gjenutførsel

Utførsel og gjenutførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1 er bare tillatt ved fremleggelse av CITES-utførsels- eller gjenutførselstillatelse utstedt av Miljødirektoratet. Tillatelsen må gjelde de aktuelle eksemplarene. Første punktum fritar ikke for eventuelle krav til CITES-innførselsdokumentasjon fra annen stats CITES-myndighet.

Tillatelse til utførsel eller gjenutførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A kan gis når søker godtgjør at:

- a) ett eller flere av unntakene i § 11 til § 14 er oppfylt
- b) utførselen eller gjenutførselen ikke er til skade for artens bevaringsstatus
- c) eksemplaret er lovlig ervervet og
- d) eksemplaret ikke skal utnyttes kommersielt.

For eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B og C kan tillatelse gis når søker godtgjør at utførselen eller gjenutførselen ikke er til skade for artens bevaringsstatus og eksemplaret er lovlig ervervet. Tilsvarende gjelder eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A som er omfattet av norsk reservasjon, ved utførsel eller gjenutførsel til stater med samme reservasjon eller stater som ikke er part i CITES.

Ved utførsel eller gjenutførsel av levende eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, kreves i tillegg at transport og oppbevaring skjer i samsvar med nasjonalt regelverk og transportkrav

fastsatt i partsvedtak under CITES, på en måte som ikke skader eller påfører individet unødig lidelse samt at mottaker av eksemplaret er egnet og utstyrt for å ta vare på det.

Det kan ikke gis tillatelse til utførsel eller gjenutførsel av eksemplarer oppført i vedlegg 2.

Ved utførsel av vågehval må i tillegg kravene i forskrift 29. juni 2001 nr. 799 om regulering av utførsel av vågehval være oppfylt.

Personlig reisegods omfattet av § 10 og ikke-kommersielle lån mv. etter § 15 kan utføres og gjenutføres uten CITES-tillatelse. Eksemplarer i transitt etter § 16 anses ikke som utførsel eller gjenutførsel og krever ikke CITES-tillatelse.

§ 6. Ilandføring fra det åpne hav

Med ilandføring fra det åpne hav forstås transport til en stat av eksemplarer av arter fanget i havområder, inkludert luftrommet over havet, havbunnen og undergrunnen under havet, som ikke er underlagt noen stats nasjonale jurisdiksjon.

Når norskregistrert fartøy høster eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A og B i havområder utenfor nasjonal jurisdiksjon og ilandfører eksemplarene i fremmed stat, kreves CITES-utførselstillatelse utstedt av Miljødirektoratet. Hva gjelder ilandføring i fremmed stat av eksemplarer omfattet av norsk reservasjon vil det, i tillegg til CITES-utførselstillatelse fra Miljødirektoratet, også kunne kreves CITES-innførselstillatelse fra ansvarlig CITES-myndighet i innførselsstaten.

Når utenlandskregistrert fartøy høster eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A og B og ilandfører i Norge, kreves CITES-utførselsdokumentasjon fra ansvarlig CITES-myndighet i flaggstaten og CITES-innførselstillatelse utstedt av Miljødirektoratet.

Når norskregistrert fartøy høster eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A og B og ilandfører i Norge, krever handel med eksemplarene i Norge CITES-sertifikat for ilandføring fra det åpne hav utstedt av Miljødirektoratet. Sertifikat utstedes forut for første gangs omsetning i Norge til den som skal selge eksemplaret eller fangsten. Sertifikat kan bare utstedes når søker godtgjør at eksemplaret er lovlig høstet og at handel ikke er til skade for artens bevaringsstatus.

For liste B-arter kan Miljødirektoratet utstede flerbrukstillatelser, jf. § 21. På slutten av hver tillatelsesperiode, må innehaver av tillatelsen rapportere til Miljødirektoratet om bruken av tillatelsen.

Hvis første gangs omsetning av eksemplarer høstet etter fjerde ledd er en utførsel, gjelder reglene i § 5. Da kreves ikke CITES-sertifikat for ilandføring fra det åpne hav i tillegg.

§ 7. Innførsel fra og utførsel og gjenutførsel til stater som ikke er part i konvensjonen

Reglene i § 4 og § 5 gjelder tilsvarende ved innførsel fra og utførsel og gjenutførsel til stater som ikke er part i CITES-konvensjonen.

Ved innførsel fra stater som ikke er part i CITES-konvensjonen, kreves dokumentasjon tilsvarende CITES-utførselstillatelse. Dokumentasjonen må være i henhold til konvensjonens bestemmelser og utstedt av en instans godkjent av CITES-sekretariatet.

Ved innførsel av oppdrettede eksemplarer av arter og kunstig formerte planter listet i vedlegg 1, liste A fra stater som ikke er part i konvensjonen, kreves anbefaling fra CITES-sekretariatet for at unntakene i § 12 og § 13 skal få anvendelse.

§ 8. Innenlands besittelse

Innenlands besittelse av eksemplarer av arter angitt i forskriften vedlegg 3 nr. 1 er bare tillatt hvis det kan fremlegges CITES-eiersertifikat utstedt av Miljødirektoratet.

Eiersertifikat for besittelse av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A kan utstedes når søker godtgjør at:

- a) ett eller flere av unntakene i § 11 til § 14 er oppfylt
- b) besittelsen ikke er til skade for artens bevaringsstatus
- c) eksemplaret er lovlig ervervet og
- d) eksemplaret ikke skal utnyttes kommersielt.

For eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B kan eiersertifikat utstedes når søker godtgjør at besittelsen ikke er til skade for artens bevaringsstatus og eksemplaret er lovlig ervervet.

Personlig reisegods omfattet av § 10 annet og fjerde ledd og ikke-kommersielle lån mv. etter § 15 kan besittes uten CITES-eiersertifikat. Eksemplarer i transitt etter § 16 anses ikke å være i besittelse og krever ikke CITES-eiersertifikat.

Eiersertifikat kreves ikke hvis det foreligger CITES-sertifikat for ilandføring fra det åpne hav, jf. § 6 og § 21 første ledd bokstav d.

Når eksemplarer av arter omfattet av første ledd får avkom, må søknad om eiersertifikat sendes Miljødirektoratet innen fire uker etter nedkomst. Søknad skal følges av dokumentasjon om avl utstedt av offentlig autorisert veterinær eller den Miljødirektoratet bemyndiger.

For eksemplarer angitt i første ledd som befant seg innenfor forskriftens geografiske virkeområde på ikrafttredelsestidspunktet, plikter den som besitter eksemplaret å kunne fremlegge eiersertifikat innen 1. juli 2023.

0 Endret ved forskrift 29 juni 2020 nr. 1430 (i kraft 1 juli 2020).

§ 9. Kommersiell fremvisning

Kommersiell fremvisning av døde eksemplarer av arter angitt i forskriften vedlegg 3 nr. 1 er forbudt. Det kan i særlige tilfeller gis dispensasjon etter § 17.

En fremvisning er kommersiell når formålet med fremvisningen er å skape direkte eller indirekte økonomisk fortjeneste.

Kapittel 3. Unntak fra kapittel 2

§ 10. Personlig reisegods mv.

Med *personlig reisegods* forstås i denne bestemmelse deler eller produkter av ikke-levende eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B som er omfattet av en persons bagasje eller som bæres av eller på vedkommende. Personlig reisegods omfatter bare innførsel og utførsel som skjer

ved eiers ankomst til eller utreise fra Norge og ikke ved forsendelse i postpakke eller lignende. Eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A anses ikke som personlig reisegods etter denne bestemmelsen.

Personer som ikke er folkeregistret i Norge og som ikke oppholder seg i landet mer enn tre måneder, kan innføre personlig reisegods etter første ledd uten CITES-tillatelse og besitte slike eksemplarer uten CITES-eiersertifikat hvis eksemplaret er lovlig ervervet, ikke brukes til kommersielle formål i Norge og gjenutføres når oppholdet er ferdig.

Personer som er folkeregistret i Norge kan innføre personlig reisegods etter første ledd uten CITES-tillatelse hvis eksemplaret ikke stammer fra stat som har slik art i vill tilstand og vedkommende kan dokumentere lovlig erverv av eksemplaret. Ved utførsel kreves at eksemplaret ikke brukes til kommersielle formål i utlandet og gjeninnføres til Norge innen tre måneder.

Inntil angitt mengde av følgende eksemplarer kan innføres til og utføres fra Norge uten CITES-tillatelse:

- a) 125 gram kaviar fra størarter *Acipenseriformes*
- b) tre eksemplarer av regnstaver fremstilt av *Cactaceae*
- c) fire krokodilleprodukter av ordenen *Crocodylia*, med unntak av hele eksemplarer og vesentlige deler av skinn, utstoppede eksemplarer, kjøtt og jakttrofeer
- d) tre døde eksemplarer av dronningkonkylie *Strombus gigas*
- e) fire døde eksemplarer av sjøhester *Hippocampus spp.*
- f) tre døde eksemplarer av kjempemusling, *Tridacnidae spp.*, hvor hvert eksemplar enten består av hele skjell eller to deler som passer sammen og som samlet ikke overstiger tre kg
- g) ½ kg døde, tørre steinkoraller *Scleractinia*, inklusive deler derav, eller
- h) 1 kg trebiter, 24 ml olje og to sett med perler (bønnekjeder, halskjeder eller armbånd) av Agarwood (oudh).

§ 11. Tidligere ervervede eksemplarer (pre-konvensjon)

Miljødirektoratet kan gi tillatelse til innførsel, utførsel og gjenutførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1 når det kan dokumenteres eller på annen måte sannsynliggjøres at eksemplaret ble lovlig ervervet før oppføring av arten i vedlegg 1 trådte i kraft. Direktoratet kan også utstede eiersertifikat ved besittelse av slike eksemplarer.

Unntaket gjelder ikke når eksemplaret er blitt helt eller delvis bearbeidet etter at oppføringen trådte i kraft.

§ 12. Eksemplarer av arter fra oppdrett

Søknad om innførsel, utførsel, gjenutførsel og innenlands besittelse av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A skal behandles etter reglene som gjelder for eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B, når søker kan dokumentere at eksemplaret er født i fangenskap, at begge foreldrene til eksemplaret er født i fangenskap og at eksemplaret er oppdrettet i samsvar med gjeldende partsvedtak under CITES.

Med oppdrett forstås eksemplarer produsert, født og/eller holdt i et kontrollert miljø tilpasset formålet.

Første ledd gjelder bare oppdrettere som er registrert hos Miljødirektoratet i tråd med partsvedtak og som fører avlsregister. Avlsregister skal på forespørsel fremlegges for Miljødirektoratet.

§ 13. **Kunstig formerte planter**

Søknad om innførsel, utførsel og gjenutførsel av eksemplarer av plantearter oppført i vedlegg 1, liste A skal behandles etter reglene som gjelder for eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B, når søker kan dokumentere at eksemplaret er kunstig formert. I tillegg må eksemplaret følges av et plantesunnhetssertifikat utstedt av utførselsstatens offisielle planteinspeksjonstjeneste.

Innførsel av kunstig formerte planter oppført i vedlegg 1, liste B og C krever ikke CITES-utførselstillatelse utstedt av ansvarlig CITES-myndighet i utførselsstaten hvis eksemplaret følges av et plantesunnhetssertifikat utstedt av utførselsstatens offisielle planteinspeksjonstjeneste. Ved utførsel og gjenutførsel utstedes plantesunnhetssertifikat av Mattilsynet.

Plantesunnhetssertifikatet skal inneholde artens vitenskapelige navn og antall eksemplarer. Sertifikatet skal også bekrefte at «eksemplaret er kunstig formert som definert av CITES». For tømmer vil plantesunnhetssertifikat kunne benyttes ved import til Norge i de tilfeller arten omfattes av vedlegg 5A punkt 8 i forskrift 1. desember 2000 nr. 1333 om planter og tiltak mot planteskadegjørere.

Med «kunstig formerte planter» menes planter som under kontrollerte forhold har utviklet seg fra frø, stiklinger, delinger, industrielt fremstilt kallusvev eller annet plantevev i sterile beholdere, sporer eller andre spredningsenheter. Med *kontrollerte forhold* forstås et ikke-naturlig miljø som utsettes for menneskelig inngrep, medregnet dyrking, gjødsling, ugressbekjempelse, kunstig vanning eller gartneriarbeid. Definisjonen gjelder tilsvarende for tømmer fra trær som dyrkes i monokulturplantasjer.

§ 14. **Eksemplarer av arter til vitenskapelige og biomedisinske formål**

Miljødirektoratet kan gi tillatelse til innførsel, utførsel og gjenutførsel av eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A når det kan dokumenteres at eksemplaret er nødvendig av hensyn til viktige vitenskapelige eller biomedisinske formål. Det må dokumenteres at arten er den eneste som er egnet til formålet og at det ikke finnes tilsvarende eksemplarer født og oppdrettet i fangenskap. Direktoratet kan også utstede eiersertifikat ved besittelse av slike eksemplarer.

Unntaket gjelder bare for vitenskapelige institusjoner som er registrert hos Miljødirektoratet.

§ 15. **Ikke-kommersielle lån, gaver, bytte og lignende av museums- og herbariemateriale, samt levende plantemateriale mellom registrerte vitenskapelige institusjoner**

Innførsel, utførsel, gjenutførsel og innenlands besittelse i forbindelse med ikke-kommersielle lån, gaver, bytte og lignende av konserverte, tørkede eller innkapslede museumseksemplarer og herbariemateriale, samt levende plantemateriale av arter oppført i vedlegg 1 mellom registrerte vitenskapelige institusjoner i Norge eller andre stater, krever ikke tillatelse eller eiersertifikat etter denne forskriften.

Forsendelser etter første ledd skal ha en etikett som er godkjent av ansvarlig CITES-myndighet. Ved utførsel etter første ledd skal kopi av utstedte etiketter sendes Miljødirektoratet innen utgangen av året.

Bestemmelsen gjelder bare vitenskapelige institusjoner som er registrert hos CITES-sekretariatet i henhold til gjeldende partsvedtak under CITES. Miljødirektoratet kan kreve rapportering.

§ 16. *Transitt*

Med transitt menes transport mellom to fremmede stater der transporten går gjennom Norge. Forsendelsen må være til bestemt vareeier hjemmehørende i bestemmelsesstaten. Sendinger lagret på tollager anses som å være i transitt. Transitt omfatter også omlasting mellom transportmidler.

Ved transitt kreves gyldig CITES-tillatelse utstedt i henhold til utførselsstatens bestemmelser. For ikke-konvensjonsstat er det tilstrekkelig med tilsvarende utførselsdokumentasjon. Forsendelsesstedet skal stå i dokumentasjonen. Adressat og bestemmelsesstat må være uendret i forhold til hva som er oppgitt ved utklarerer av varer fra utførselsstaten.

§ 17. *Dispensasjon*

Miljødirektoratet kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra kapittel 2 hvis det ikke vil stride mot Norges forpliktelser etter CITES-konvensjonen. For øvrig gjelder kapittel 4 tilsvarende.

Kapittel 4. Søknad, tillatelse, eiersertifikat mv.

§ 18. *Søknad*

En søknad skal inneholde de opplysninger som er nødvendige for å behandle søknaden. Søknad skrives på fastsatt skjema og sendes til Miljødirektoratet. Alle obligatoriske felt må fylles ut.

Ved søknad om dispensasjon etter § 17, må søknaden også inneholde begrunnelse for og dokumentasjon på at det foreligger et særlig tilfelle.

Søknad etter denne bestemmelse må komme frem til Miljødirektoratet senest tre uker før den planlagte forsendelsen finner sted. Dette gjelder ikke søknader om sertifikat for ilandføring fra det åpne hav.

§ 19. CITES-tillatelse

CITES-tillatelse etter forskriften utstedes av Miljødirektoratet.

Tillatelse kan bare utstedes hvis vilkårene i § 4 eller § 5 er oppfylt.

Tillatelse kreves for hver forsendelse av eksemplarer, med mindre annet følger av § 21. Det kan kreves tillatelse for hvert eksemplar av en forsendelse med flere eksemplarer.

Tillatelse skal være utstedt før grensepassering finner sted, og skal sammen med eksemplaret uoppfordret fremvises for kontrollmyndigheten ved grensepasseringen. Ved postforsendelse må tillatelse følge forsendelsen.

Dersom ikke annet er bestemt gjelder innførselstillatelser i ett år fra utstedelsesdato, mens utførsels- og gjenutførselstillatelser gjelder i seks måneder fra utstedelsesdato. Utløpte tillatelser er ikke gyldige.

Miljødirektoratet kan fastsette vilkår i tillatelse som anses nødvendig for å ivareta forskriftens formål.

§ 20. CITES-eiersertifikat og CITES-sertifikat for ilandføring fra det åpne hav

CITES-eiersertifikat etter forskriften utstedes av Miljødirektoratet og gjelder bare i Norge. Eiersertifikat kan bare utstedes hvis vilkårene i § 8 er oppfylt. Eiersertifikat kreves for hvert eksemplar og knyttes til eksemplarets merkenummer. Eiersertifikatet følger eksemplaret. Miljødirektoratet kan fastsette vilkår i eiersertifikat som anses nødvendig for å ivareta forskriftens formål.

Ved innførsel utstedes eiersertifikat samtidig med innførselstillatelse.

Eiersertifikat skal returneres til Miljødirektoratet når eksemplaret dør, ikke lenger eksisterer eller eksemplaret er utført eller gjenutført.

CITES-sertifikat for ilandføring fra det åpne hav utstedes av Miljødirektoratet. Sertifikat kan bare utstedes hvis vilkårene i § 6 er oppfylt. Sertifikatet følger eksemplaret eller fangsten ved salg.

§ 21. CITES-flerbrukstillatelser

Miljødirektoratet kan utstede CITES-flerbrukstillatelse i følgende tilfeller:

- a) innførsel, utførsel og gjenutførsel av bestemte eksemplarer av levende arter innenfor en angitt periode oppad begrenset til tre år
- b) innførsel, utførsel og gjenutførsel av bestemte musikkinstrumenter innenfor en angitt periode oppad begrenset til tre år. Ved innførsel til Norge godkjennes pass for musikkinstrumenter utstedt av ansvarlig utførselsmyndighet som flerbrukstillatelse.
- c) innførsel, utførsel og gjenutførsel av vareprøver av døde eksemplarer av arter oppført på liste B- og C- samt liste A-arter der unntakene i § 12 eller § 13 får anvendelse, innenfor en angitt periode oppad begrenset til ett år. Vareprøvene kan ikke brukes til kommersielle formål.
- d) ilandføring av eksemplarer av arter etter § 6 for norskregistrerte fartøy når fangsten skal landes i Norge innenfor en angitt periode oppad begrenset til ett år.

Flerbrukstillatelse kan bare utstedes for eksemplarer som befinner seg innenfor forskriftens geografiske virkeområde.

§ 22. Utforming av tillatelser og sertifikater

Tillatelser og sertifikater etter forskriften skal utstedes på fastsatt CITES-skjema, inneholde tittelen på konvensjonen og ha stempel og signatur fra utstedende ansvarlige CITES-myndighet. Norske tillatelser og sertifikater utstedes av Miljødirektoratet.

Tillatelser etter forskriften skal inneholde en oversikt over hvilke arter forsendelsen omfatter med vitenskapelig navn, hvilke lister den enkelte art er oppført på, volum, vekt eller antall eksemplarer av hver art, hvilken opprinnelse eksemplaret har samt navn og adresse til eksportør og importør. Hvis eksemplaret er merket, utstedes tillatelse med eksemplarets merkenummer, eventuelt microchip-nummer, jf. vedlegg 3. Tillatelser skal gjelde for en fastsatt periode.

Eiersertifikat utstedes med merkenummer, eventuelt microchip-nummer, artenes vitenskapelige navn samt navn og adresse på opprinnelig eier.

Sertifikat for ilandføring fra det åpne hav skal inneholde eiers navn og adresse, vitenskapelig navn på artene, volum, vekt eller antall eksemplarer av hver art, angi hvor fangsten ble landet og navn på fartøyet som landet fangsten.

Ved flerbrukstillatelser etter § 21 første ledd bokstav b, skal følgende tekst stå i tillatelsen: «The specimen covered by this certificate, which permits multiple cross-border movements, is for non-commercial use and may not be sold, traded or otherwise disposed of outside the certificate holder's State of usual residence».

Ved flerbrukstillatelser etter § 21 første ledd bokstav c skal følgende tekst skal stå i vareprøvetillatelsen: «This document covers a sample collection and is invalid unless accompanied by a valid ATA-carnet. The specimen(s) covered by this certificate may not be sold or otherwise transferred whilst outside the territory of the state that issued this document».

Kopi av tillatelse eller eiersertifikat skal tydelig merkes som kopi og kan ikke brukes i stedet for originalen ved handlinger etter forskriften.

§ 23. Etterfølgende utstedelse av dokumentasjon

Miljødirektoratet kan utstede CITES-dokumentasjon for eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste B eller C etter at grensepassering har funnet sted, hvis søker godtgjør at ikke-rettidig søknad skyldes forhold utenfor søkers kontroll, at søker ikke kunne forutse forholdet og heller ikke med rimelighet kunne ha unngått eller overvunnet hindringen og dens konsekvenser. Etterfølgende CITES-dokumentasjon utstedes bare hvis slik dokumentasjon godtas av utførselsstatens ansvarlige CITES-myndigheter.

Etterfølgende dokumentasjon for eksemplarer oppført i vedlegg 1, liste A utstedes ikke.

§ 24. Endring og tilbakekall av tillatelse, eiersertifikat og flerbrukstillatelse

Miljødirektoratet kan endre eller tilbakekalle tillatelse, eiersertifikat eller flerbrukstillatelse gitt etter denne forskrift hvis:

- a) det fremkommer nye opplysninger og disse vesentlig endrer grunnlaget for tillatelsen, eiersertifikatet eller flerbrukstillatelsen eller
- b) vilkårene i tillatelsen, eiersertifikatet eller flerbrukstillatelsen blir vesentlig misligholdt eller
- c) tillatelsen, eiersertifikatet eller flerbrukstillatelsen på annen måte misbrukes.

På samme vilkår kan Miljødirektoratet endre eller sette nye vilkårene for en tillatelse, eiersertifikat eller flerbrukstillatelse.

Kapittel 5. Kontroll, merking mv.

§ 25. Kontroll

Miljødirektoratet har det overordnede ansvaret for kontroll med etterlevelse av forskriften.

Tollmyndighetene fører kontroll med innførsel, utførsel og gjenutførsel til og fra norsk fastland og Svalbard, samt ilandføring fra det åpne hav. Miljødirektoratet fører kontroll med innenlands besittelse og kommersiell fremvisning på norsk landterritorium, herunder Svalbard. På Jan Mayen føres kontroll med innførsel, utførsel og gjenutførsel samt besittelse og kommersiell fremvisning av Nordland politidistrikt. Fiskeridirektoratet fører kontroll med ilandføring fra det åpne hav i den grad ilandføring ikke skjer ved fortollingssted.

Kontrollmyndighetene fører kontroll med at innførsel, utførsel og gjenutførsel, innenlands besittelse og kommersiell fremvisning samt ilandføring fra det åpne hav ikke skjer i strid med forskriften. Eksemplarer av arter i transitt, jf. § 16 omfattes ikke av kontroll etter bestemmelsen.

Kontrollmyndighetene kan:

- kreve fremlagt gyldige CITES-tillatelser og annen dokumentasjon som skal følge eksemplaret
- uten hinder av taushetsplikt kreve at den som kontrolleres gir de opplysninger som er nødvendige samt yter nødvendig bistand for å gjennomføre kontroll etter forskriften
- når det er nødvendig for å gjennomføre kontroll, ha uhindret adgang til eiendom der det foregår virksomhet som kan være i strid med denne forskriften
- kreve å få lagt frem og granske dokumenter eller annet materiale som kan ha betydning for kontroll etter forskriften
- stanse personer, fartøyer og motorkjøretøyer hvis dette er nødvendig for gjennomføringen av kontroll.

Etter gjennomført tollbehandling oversendes relevant CITES-dokumentasjon og eventuelle beslag av eksemplarer av arter til Miljødirektoratet.

Tollmyndighetene kan fastsette hvilke tollsteder som skal benyttes og sette begrensninger i tollstedets virkeområde ved innførsel, utførsel og gjenutførsel.

0 Endret ved forskrift 1 des 2020 nr. 2555.

§ 26. Deklarasjon

Hvis et eksemplar inneholder eller utgis for å inneholde eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, skal det fremgå av forpakning, innholdsdeklarasjon, følgedokumentasjon, på stamtavle eller lignende.

§ 27. Merking

Eksemplarer av arter angitt i vedlegg 3 nr. 1 skal merkes i henhold til vedlegg 3 nr. 2 og 3.

Importør eller eier er ansvarlig for at eksemplarer som omfattes av første ledd merkes senest fire uker etter innførsel. Eksemplarer som befant seg innenfor forskriftens geografiske virkeområde ved forskriftens ikrafttredelse skal merkes innen 1. juli 2023.

Eksemplarer som oppdrettes innenfor forskriftens virkeområde etter forskriftens ikrafttredelse eller avkom av eksemplarer innenfor forskriftens virkeområde etter dette tidspunktet, skal merkes innen fire uker etter nedkomst eller så snart det lar seg praktisk gjennomføre ut fra artsgruppe.

Merking i Norge utføres av Miljødirektoratet eller den direktoratet bemyndiger.

Eksemplarer som er merket etter forskrift om ivaretagelse av dødt vilt er unntatt fra merking etter denne bestemmelsen.

Beholdere, herunder bokser, glass eller esker med kaviar fra stør skal være individuelt forseglet og merket med en unikt nummerert etikett på beholderen i tråd med gjeldende vedtak under CITES. Etiketten påføres av den virksomhet som pakker kaviaren forut for første gangs omsetning.

0 Endret ved forskrift 29 juni 2020 nr. 1430 (i kraft 1 juli 2020).

§ 28. Internkontroll

Den som er ansvarlig for virksomhet som driver kommersiell innførsel, utførsel, gjenutførsel eller besittelse av eksemplarer av arter omfattet av forskriften, skal sørge for at det innføres og utøves internkontroll i virksomheten og at dette gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Med virksomhet forstås privat og offentlig foretak, herunder enkeltmannsforetak.

Internkontrollen innebærer at virksomheten skal:

- a) Sørge for at denne forskrift er tilgjengelig og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten
- b) Sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelige kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer
- c) Sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaringer utnyttes
- d) Fastsette mål for arbeid med arter som omfattes av denne forskrift og regler knyttet til disse
- e) Ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med forhold omfattet av forskriften er fordelt
- f) Kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene
- g) Iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av denne forskriften
- h) Foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av denne forskriften.

Internkontrollen skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse. Dokumentasjon som følger av krav i eller i medhold av denne forskriften, for eksempel tillatelser, sertifikater skal inngå.

Skriftlig dokumentasjon etter denne forskrift skal minst omfatte annet ledd bokstav d til h.

Kapittel 6. Avsluttende bestemmelser

§ 29. Håndheving og sanksjoner

Miljødirektoratet håndhever og sanksjonerer overtredelser av forskriften § 4, § 5, § 6, § 7, § 8, § 26, § 27 og § 28 og enkeltvedtak truffet i medhold av disse bestemmelsene etter naturmangfoldloven § 69 til § 74 og svalbardmiljøloven § 93 til § 98. Overtredelse av nevnte bestemmelser er straffbart etter naturmangfoldloven § 75 og svalbardmiljøloven § 99.

Når Miljødirektoratet vurderer administrativt beslag etter naturmangfoldloven § 72a, kan kontrollmyndigheten holde aktuelle eksemplarer tilbake i inntil fem dager i påvente av avgjørelse om beslag.

Før en eventuell avliving av levende eksemplarer av arter oppført i vedlegg 1, liste A, skal Miljødirektoratet vurdere muligheten for omplassering av eksemplaret.

Miljødirektoratet kan treffe vedtak om at kostnader forbundet med inndragning dekkes av den som forsettlig eller uaktsomt har innført, utført, gjenutført, ilandført eller besittet eksemplarer av arter i strid med forskriften.

§ 30. Norsk vitenskapelig myndighet under CITES

Miljødirektoratet kan oppnevne en eller flere vitenskapelige myndigheter under CITES.

Oppnevnt vitenskapelig myndighet skal, etter oppdrag fra Miljødirektoratet, gi råd i vitenskapelige spørsmål i tråd med konvensjonen og partsvedtak. Råd omfatter vitenskapelige vurderinger av arter, herunder listeforslag, og vitenskapelige råd knyttet til innførsel og utførsel, samt i særlige tilfeller gjenutførsler og ilandføring fra det åpne hav.

Når det anses hensiktsmessig og det vitenskapelige rådet er dekkende for forholdet som skal vurderes, kan Miljødirektoratet ved vurdering av søknader om tillatelse mv. bruke slike råd i inntil ett år etter at rådene er avgitt.

§ 31. Endring i forskriften

Klima- og miljødepartementet kan endre forskriften.

§ 32. Ikrafttredelse

Forskriften gjelder fra 1. juli 2018.

Fra samme tid oppheves forskrift 15. november 2002 nr. 1276 til gjennomføring av konvensjon 3. mars 1973 om internasjonal handel med truede arter av vill flora og fauna.

Vedlegg 1 – artsliste

For å lese vedlegget se her:

0 Endret ved forskrifter 4 des 2019 nr. 1631, 23 juni 2021 nr. 2135.

Vedlegg 2 – Stater med handelssuspensjoner

Stat	Notifikasjon	Grunnlag	Eksemplarer	Gyldig fra
Afghanistan	No. 2013/018 (17/05/2013)	Annual reports	All handel	17. mai 2013
Belize	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Myrmecophila tibicinis</i>	15. juni 2010
Benin	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Pandinus imperator</i>	2. mai 2013
			<i>Chamaeleo gracilis</i>	3. februar 2016

			<i>Chamaeleo senegalensis</i>	3. februar 2016
			<i>Kinixys homeana</i>	3. februar 2016
Kamerun	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Triceros quadricornis</i>	3. februar 2016
Den sentralafrikanske republikk	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Psittacus erithacus</i>	3. februar 2016
Elfenbenskysten	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Pericopsis elata</i>	7. sept. 2012
Den demokratiske republikken Kongo	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Poicephalus robustus;</i> <i>Stigmochelys¹ pardalis</i>	9. juli 2001
	No. 2016/021 (16/03/2016)	Compliance and enforcement - Article XIII	<i>Psittacus erithacus</i>	15. januar 2016
Djibouti	No. 2011/010 (19/01/2011)	National legislation	All kommersiell handel	30. april 2004
Ekvatorial-Guinea	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Psittacus erithacus</i>	22. august 2008
			<i>Triceros² feae</i>	7. september 2012
			<i>Prunus africana</i>	3. februar 2009
Fiji	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Plerogyra simplex</i>	3. februar 2016
	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Plerogyra sinuosa</i>	3. februar 2016
Ghana	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Pandinus imperator</i>	12. august 2014
	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Chamaeleo gracilis</i>	3. februar 2016
	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Chamaeleo senegalensis</i>	3. februar 2016
Grenada	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Strombus gigas</i>	12. mai 2006
	No. 2016/022 (16/03/2016)	Annual reports	All handel	16. mars 2016
Guinea	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Balearica pavonina</i>	2. mai 2013
	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Hippocampus algiricus</i>	3. februar 2016
	No. 2013/017 (16/05/2013)	Compliance and enforcement	All kommersiell handel	16. mai 2013
Guinea-Bissau	No. 2016/030 (23/03/2016)	National legislation	All kommersiell handel	15. mars 2016
Haiti	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Strombus gigas</i>	29. september 2003
Laos	No. 2016/018	Significant trade	<i>Macaca</i>	3. februar 2016

	(15/03/2016)		<i>fascicularis</i> <i>Ptyas mucosus</i> <i>Python reticulatus</i> <i>Naja</i> spp.(= <i>N. atra</i> , <i>N. kaouthia</i> , <i>N. siamensis</i>) <i>Cuora galbinifrons</i> <i>Heosemys annandalii</i> <i>Heosemys grandis</i> <i>Dendrobium nobile</i>	3. februar 2016 3. februar 2016 30. april 2004 27. juli 2009 7. september 2012 7. september 2012 3. februar 2009
Lesotho	No. 2013/020 (17/05/2013)	Annual reports	All handel	17. mai 2013
Liberia	No. 2016/030 (23/03/2016)	National legislation	All kommersiell handel	15. mars 2016
Madagaskar	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Coracopsis vasa</i> <i>Furcifer labordi</i> ³ <i>Phelsuma borai</i> , <i>P. breviceps</i> , <i>P. gouldi</i> and <i>P. standingi</i> ⁴	20. januar 1995
	No. 2016/019 (15/03/2016)	Species action plan	<i>Dalbergia</i> .spp and <i>Diospyros</i> .spp (Population from Madagascar)	15. januar 2016
Mali	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Poicephalus robustus</i>	9. juli 2001
			<i>Uromastix dispar</i>	22. august 2008
Mauritania	No. 2004/055 (30/07/2004)	National legislation	All kommersiell handel	30. juli 2004
Mosambik	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Hippopotamus amphibius</i>	7. september 2012
			<i>Cordylus mossambicus</i>	7. september 2012
			<i>Cordylus tropidosternum</i>	10. august 2001
			Cycadaceae, Stangeriaceae and Zamiaceae	6. desember 2006
Niger	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Chamaeleo africanus</i>	7. september 2012
São Tomé og Príncipe	No. 2016/024 (16/03/2016)	Annual reports	All handel	16. mars 2016
Senegal	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Hippocampus algiricus</i>	3. februar 2016

Salomonøyene	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Corucia zebrata</i> <i>Ornithoptera urvillianus</i> <i>Ornithoptera victoriae</i> <i>Tridacna derasa</i> , <i>T. crocea</i> , <i>T. gigas</i> , <i>T. maxima</i> and <i>T. squamosa</i>	9. juli 2001 20. januar 1995 3. februar 2016
Somalia	No. 2004/055 (30/07/2004)	National legislation	All kommersiell handel	30. juli 2004
Sør-Sudan	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Balearica pavonina</i>	2. mai 2013
Sudan	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Balearica pavonina</i>	2. mai 2013
Togo	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Poicephalus robustus</i>	9. juli 2001
	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Pandinus imperator</i>	2. mai 2013
Tanzania	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Agapornis fischeri</i> <i>Malacochersus tornieri</i> Denne suspensjonen får ikke anvendelse på eksemplarer av arten produsert fra oppdrettsanlegg, der den årlige utførselskvoten er blitt avtalt mellom ansvarlig CITES-myndighet og Secretariat. <i>Prunus africana</i> <i>Kinyongia fischeri</i> <i>Kinyongia tavetana</i> <i>Balearica regulorum</i>	20. april 1993 20. april 1993 30. juni 1998 3. februar 2009 3. februar 2016 3. februar 2016 2. mai 2013
Vietnam	No. 2016/018 (15/03/2016)	Significant trade	<i>Hippocampus kuda</i>	2. mai 2013

1 Tidligere *Geochelone*.

2 Tidligere *Chamaeleo* spp.

3 Standing Committee anbefalte å suspendere handel med *Calumna* spp.³ og *Furcifer*spp.³ fra Madagaskar med unntak av *Calumna amber*, *C. ambreense*, *C. andringitraense*, *C. boettgeri*, *C. brevicorne*, *C. capuroni*, *C. crypticum*, *C. cucullatum*, *C. fallax*, *C. furcifer*, *C. gallus*, *C. gastrotaenia*, *C. glawi*, *C. globifer*, *C. guibei*, *C. guillaumeti*, *C. hafahafa*, *C. hilleni*, *C. jeju*, *C. linota*, *C. malthe*, *C. marojezense*, *C. nasutum*, *C.*

oshaughnessyi, *C. parsonii*, *C. peltierorum*, *C. peyrierasi*, *C. tarzan*, *C. tsaratananense*, *C. tsycorne*, *C. vatosoa*, *C. vencesi* og *C. vohibola* og *Furcifer angeli*, *F. antimena*, *F. balteatus*, *F. belalandaensis*, *F. bifidus*, *F. campani*, *F. lateralis*, *F. minor*, *F. monoceras*, *F. nicosiai*, *F. oustaleti*, *F. pardalis*, *F. petteri*, *F. rhinocerotus*, *F. timoni*, *F. tuzetae*, *F. verrucosus* og *F. willsii*).

- 4 Standing Committee anbefalte å suspendere handel med *Phelsuma* spp. fra Madagaskar, med unntak av *P. abboti*, *P. antanosy*, *P. barbouri*, *P. berghofi*, *P. cependiana*, *P. dubia*, *P. flavigularis*, *P. grandis*, *P. guttata*, *P. hielscheri*, *P. kely*, *P. klemmeri*, *P. kochi*, *P. laticauda*, *P. lineata*, *P. madagascariensis*, *P. malamakibo*, *P. masohoala*, *P. modesta*, *P. mutabilis*, *P. pronki*, *P. pusilla*, *P. quadriocellata*, *P. roesleri*, *P. seippi*, *P. serraticauda*, og *P. vanheygeni*.

Vedlegg 3 – Merking

Vedlegget angir hvilke eksemplarer av hvilke arter som skal merkes etter forskriften § 27 og hvordan slik merking skal skje.

For de samme eksemplarene kreves det eiersertifikat etter forskriften § 8 ved innenlands besittelse.

1 Eksemplarer av arter som omfattes av vedlegget

Vedlegget omfatter alle virveldyr oppført i vedlegg 1, liste A samt følgende liste B-arter:

Ulv	Grey wolf	Canis lupus
Alle arter kattedyr	Cats	Felidae spp. (eksemplarer av domestiserte former omfattes ikke av forskriften)
Alle arter bjørner, inkl. isbjørn	Bears, incl. Polar bear	Ursidae spp. inkl. Ursus maritimus
Alle arter aper	Primates	PRIMATES spp.
Elefant	Elephants	Elephantidae spp.
Alle arter dagrovfugler	Diurnal birds of prey	FALCONIFORMES spp.
Brokadehane	Jungle cock/Grey jungelfowl	Gallus sonnerati
Alle arter ugler	Owls	STRIGIFORMES spp.
Alle arter landskilpadder	Sea turtles	Testudinidae spp.
Alle arter havskilpadder	Tortoises	Cheloniidae spp.

Alle levende eksemplarer av disse artene omfattes av vedlegget.

Av døde eksemplarer omfattes følgende:

- Utstoppede eksemplarer, skinn til utstopping og hodeskaller, herunder jakttrofeer
- Fugleegg
- Hele eller deler av horn fra neshorn, Rhinocerotidae
- Hele støttenner fra alle arter elefant, Elephantidae, samt ubearbeidede deler som overstiger ett kilo og/eller 20 cm lengde
- Hele eller vesentlige deler av skinn, med unntak av klesplagg
- Hele eller deler av fugleskinn
- Utstoppede eksemplarer av og skall fra havskilpadder (Chelonioidae).

Det kreves ikke merking av eksemplarer som er merket i henhold til forskrift om ivaretagelse av dødt vilt.

2 Merking av levende eksemplarer

2.1 *Generelt*

Ved merking av levende virveldyr skal den nyeste metoden innen biologisk og veterinærmedisinsk forskning benyttes. Metoden skal gjøre minst mulig inngrep på dyrets legeme og velferd. Eventuelle retningslinjer for merkemeter gitt av CITES, Miljødirektoratet eller den direktoratet bemyndiger skal følges.

Eksemplarer skal merkes med en entydig nummerert, ikke-modifiserbar mikrochiptransponder. Med mikrochiptransponder menes en entydig nummerert ikke-modifiserbar transponder som er i overensstemmelse med ISO-standardene 11784:1996 (E) og 11285:1996 (E). Alternativt skal eksemplarer merkes med entydig nummererte ringer, bånd, tatoveringer eller lignende metoder.

Miljødirektoratet kan bestemme at merking kan utelates når det godtgjøres at det ikke finnes noen sikker merkingsmetode for arten. Bruk av bilder for identifikasjon kan benyttes som alternativ i slike tilfeller. Dersom nye, eller bedre merkingsmetoder blir tilgjengelig på et senere tidspunkt, kan Miljødirektoratet kreve at slik merking gjennomføres.

2.2 *Særlig om fugler*

Levende fugler skal merkes med ring og/eller microchiptransponder.

Tap av fotring eller microchiptransponder meldes omgående til Miljødirektoratet.

2.3. *Særlig om eksemplarer født og oppdrettet i fangenskap*

Alle eksemplarer av arter som er født og oppdrettet i fangenskap skal ha en entydig merket sømløs lukket ring om beinet. For fugler født i Norge skal fotringen ha bokstavene «NTL» stående foran ringnummeret.

3 *Merking av døde eksemplarer*

Utstoppede eksemplarer, skinn til utstopping og hodeskaller skal graves eller merkes med mikrochiptransponder som angitt i punkt 2.1 eller ha påsatt forseglet plombe med navn på eksemplaret og eiersertifikatets nummer.

Egg og eggstamlinger skal merkes med eiersertifikatets nummer påført egg fra samme kull med permanent markør.

Horn fra neshorn og støttenner fra elefant skal merkes i henhold til eksportstatens merkekrav eller med gravering av Miljødirektoratet eller den direktoratet bemyndiger

Hele eller vesentlige deler av skinn skal være påsatt forseglet plombe med navn på eksemplaret og eiersertifikatets nummer. Dette gjelder ikke klesplagg.

Hele eller deler av fugleskinn skal være påført produsentens logo og navn på baksiden av skinnen og/eller emballeres i forseglet gjennomsiktig plastpose påført produsentens logo og navn.

Utstoppede eksemplarer av havskilpadder (Chelonioidae) og skall derav skal merkes ved at nummer på relevant CITES-dokumentasjon graves inn.